

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Заклад вищої освіти	Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Освітня програма	1995 Міжнародна економіка
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	051 Економіка

Цей експертний висновок складений за результатами розгляду галузевою експертною радою (ГЕР) акредитаційної справи. Розгляд справи ГЕР є частиною акредитаційної процедури Національного агентства і здійснюється на основі поданих закладом відомостей про самооцінювання освітньої програми, а також звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ГЕР - галузева експертна рада

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

17.11.2022 р.

Справа № 0930/АС-22

Галузева експертна рада Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти з галузі знань 05 "Соціальні та поведінкові науки" у складі:

Величко Олександр Петрович – головуючий,
Фісун Олександр Анатолійович,
Фалько Наталя Миколаївна,
Оксамитна Світлана Миколаївна,
Мацієвський Юрій Володимирович,
Ларіонов Станіслав Олександрович,
Кривенко Ірина Степанівна,
Жарова Любов Валеріївна,
Горошко Олена Ігорівна,
Герасименко Анжеліка Григорівна,

за участі запрошених осіб:

Гожи́к А.П., Чубу́к Л.П. – представник ЗВО,

розглянула на своєму засіданні матеріали акредитаційної справи щодо акредитації освітньої програми:

Назва ЗВО	Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	1995
Назва ОП	Міжнародна економіка
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	051 Економіка
Спеціалізація (за наявності)	<i>відсутня</i>
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

За результатами розгляду акредитаційної справи галузева експертна рада

РЕКОМЕНДУЄ

ухвалити рішення про акредитацію з визначенням "зразкова".

За – 10, Проти – 0

1. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР

підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, або для призначення повторної акредитаційної експертизи, відсутні

наявні підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

наявні підстави для призначення повторної акредитаційної експертизи

2. Обґрунтування ГЕР

У цьому розділі ГЕР надає власну оцінку відповідності освітньої програми, базуючись на змісті звіту експертної групи та інших матеріалах акредитаційної справи.

Заповнення полів «Обґрунтування» є обов'язковим, якщо ГЕР змінює рівень відповідності, визначений експертною групою, або підтверджує рівень відповідності А, Е чи F. У цих випадках необхідно заповнити обґрунтування не менше як за одним підкритерієм у межах відповідного критерію.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень А

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень А

Обґрунтування ГЕР

1.1 Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти

Зразковим підходом є визначення унікальності ОП, яка пов'язана з досягненням синергійного ефекту поєднання традицій ЗВО, як класичного університету дослідницького типу, врахування актуальних запитів роботодавців, інноваційних практик у сфері підготовки фахівців з економіки для міжнародного ринку праці, залучення до викладання визнаних в Україні та за її межами представників наукових шкіл, потужного кадрового потенціалу, здатного забезпечити творче задіяння сучасних форм та методів освітнього процесу.

1.2 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін

не застосовується

1.3 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

Взірцевою практикою є підходи до вивчення та врахування досвіду реалізації аналогічних освітніх програм бакалаврського рівня в іноземних університетах, що займають високі позиції у численних світових рейтингах. Ця практика сприяє формуванню унікального профілю фахівця з економіки на міжнародному ринку освітніх послуг.

1.4 Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності).

За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

не застосовується

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень А

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

2.1 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

не застосовується

2.2 Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання

Встановлена в ОП необхідність обов'язкового попереднього вивчення ОК «Основи «зеленої» економіки» для спроможності подальшого засвоєння здобувачем ОК «Мікроекономіка», ОК «Макроекономіка», ОК «Менеджмент», ОК «Маркетинг», ОК «Економіка підприємства», ОК «Фінанси», ОК «Інвестування», ОК «Страховання», ОК «Бухгалтерський облік» є нічим не обґрунтованою.

2.3 Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

не застосовується

2.4 Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

Вибіркові навчальні дисципліни індивідуального плану студента формуються з двох різних блоків навчальних дисциплін: «Міжнародна інвестиційна діяльність» та «Міжнародна торгівля». До того ж згідно Глосарію Національного агентства, «якщо ЗВО намагається представити певний цілісний блок вибірових дисциплін як спеціалізацію – такий крок буде помилковим» (<https://bit.ly/3PiycT>). У структурно-логічній схемі позначені зв'язки між обов'язковими та вибіровими освітніми компонентами, що свідчить про відсутність можливості вибору серед таких дисциплін. Наявна система вибору призводить до того усі дисципліни в межах певного блоку є безальтернативними. Натомість, згідно Рекомендацій НА щодо застосування критеріїв оцінювання якості ОП «процедура не може призводити до того, що певна дисципліна стає обов'язковою» (<https://bit.ly/3KVCdvN>). Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти є органом, уповноваженим на реалізацію державної політики у сфері забезпечення якості вищої освіти (Постанова КМУ № 761 від 21.08.2019 р. - <https://bit.ly/3WZdtKd>). Рекомендації НА щодо застосування критеріїв оцінювання якості ОП офіційно затверджені Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти 17.11.2020 р. (<https://bit.ly/3KVCdvN>). Відповідно такі рекомендації є складовою політики у сфері забезпечення якості вищої освіти. Згідно з ними для ГЕР «... застосування критеріїв, яке суттєво не збігається із цими рекомендаціями, без належного обґрунтування загалом буде вважатися неприйнятним» (с. 64). Крім того, ГЕР не бачить для такого виключення підстав.

2.5 Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності

не застосовується

2.6 Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softskills), що відповідають заявленим цілям

не застосовується

2.7 Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності)

не застосовується

2.8 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає фактичному навантаженню здобувачів, досягненню цілей та програмних результатів навчання

не застосовується

2.9 Структура освітньої програми та навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою у разі її здійснення узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти

не застосовується

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

3.1 Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

не застосовується

3.2 Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми

На сайті ЗВО відсутня програма індивідуальної усної співбесіди із зазначенням критеріїв оцінювання, структури оцінки і порядку оцінювання підготовленості вступників, що дещо знижує інформативність процедур вступної кампанії для абітурієнтів, які користуються спеціальними умовами участі в конкурсному відборі.

3.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

3.4 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

В університеті відсутні чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, які можуть бути отримані здобувачами в середовищі неформальної освіти. Наявність таких правил передбачена Критерієм 3 Додатку до Положення про акредитацію освітніх програм (<https://bit.ly/3soCBVN>) і узгоджується з п. 1, ч. 1, ст. 1 Закону України «Про вищу освіту» (<https://bit.ly/3IrQJdI>) про те, що автономія ЗВО передбачає самостійність, незалежність і відповідальність закладу вищої освіти у прийнятті рішень стосовно розвитку академічних свобод, організації освітнього процесу, наукових досліджень, внутрішнього управління, економічної та іншої діяльності. Заборона самостійної розробки ЗВО процедур визнання результатів навчання в неформальній освіті у чинному національному законодавстві відсутня.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень А

Обґрунтування ГЕР

4.1 Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

не застосовується

4.2 Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб)

не застосовується

4.3 Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми

ЗВО у відповіді на Звіт ЕГ наводить факти щодо достатнього рівня публікаційної активності та участі здобувачів у конкурсах наукових робіт та олімпіадах.

4.4 Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі - викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

Зразковим підходом є активне оновлення змісту освіти на основі міжнародних стажувань та академічної мобільності. Зокрема, підвищенню якості викладання фахових дисциплін сприяють науково-педагогічні стажування НПП в Академічному товаристві Міхала Балудянського (Словаччина), Masaryk University (Чехія), Університет Мачерати (Італія) та ін. За результатами стажувань підготовлено навчальний посібник «International Financial Management». Зміст освітніх компонентів удосконалюється на основі спільних досліджень викладачів з іноземними колегами,

наприклад, з Університету Кассіно (Італія) (результати оприлюднені у фаховому італійському виданні «Democrazia e Diritti Sociali» (2020 р.) та ін.

4.5 Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти

Взірцевою практикою є комплексний підхід ЗВО до інтернаціоналізації змісту освітньої підготовки фахівців з економіки, який передбачає систему ефективних заходів з поширення академічної мобільності серед викладачів, реалізації численних грантових програм (тем), участі у міжнародних стажуваннях, викладання за кордоном, залучення до лекторіїв у літніх школах, підготовки авторських видань у контексті міжнародних проєктів з економіки тощо. Результатом цього, наприклад, є спільні наукові дослідження і публікації із іноземними вченими вченими за договором з бізнес-школою Університету м. Сучжоу (КНР), на основі договору з Університетом Мачерата (Італія) та ін.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

5.1 Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь

не застосовується

5.2 Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)

У ОП зазначено, що: «Іспит здійснюється в письмовій формі, шляхом висвітлення теоретичних питань та розв'язання розрахункових і аналітичних завдань, пов'язаних з діяльністю різних суб'єктів міжнародної економіки (ПР3, ПР4, ПР6, ПР8, ПР9, ПР10, ПР12, ПР16, ПР17, ПР20, ПР23, ПР26)». Натомість, розділ VI «Форми атестації здобувачів першого (бакалаврського) ступеня вищої освіти» Стандарту вищої освіти зі спеціальності 051 «Економіка» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти (<https://bit.ly/3DFwgRM>) вимагає того, що кваліфікаційний іспит за спеціальністю повинен перевіряти досягнення усіх результатів навчання, визначених цим Стандартом. А у ОП «Міжнародна економіка» досягнення решти ПР (1, 2, 5, 7, 11, 13, 14, 15, 18, 19, 21, 22 та 24) на кваліфікаційному іспиті не перевіряються. ГЕР поважає позицію ЗВО щодо цього питання. Однак має звернути увагу, що обов'язкові вимоги щодо форм атестації здобувачів вищої освіти, які містить розділ VI «Форми атестації здобувачів» Стандарту вищої освіти України зі спеціальності 073 «Менеджмент» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти (<https://bit.ly/3URVDHW>), не можуть бути предметом дискусії саме під час акредитаційної експертизи і мають неухильно дотримуватися ЗВО. Це безпосередньо передбачено Критерієм 5 Додатку до Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти (2019 р.).

5.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, які забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

5.4 У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

В університеті поки відсутні внутрішні процедури виявлення та розгляду фактів порушення академічної доброчесності щодо осіб, яким ЗВО присуджено ступінь вищої освіти та присвоєно відповідну кваліфікацію з урахуванням положень Порядку скасування рішення про присудження ступеня вищої освіти та присвоєння відповідної кваліфікації (пп. 7-8 Постанови КМУ № 897 від 26 серпня 2021 - <https://bit.ly/32pqO73>). Положення про забезпечення дотримання академічної доброчесності, введене у дію 05.10.2022 р., (<https://bit.ly/3FOYU5U>) загалом не можна брати до уваги при оцінюванні цієї ОП, зважаючи на лист-роз'яснення НА № 708 від 05.06.2020 р. у контексті того, що «... оцінюється саме діяльність за освітньою програмою як процес до початку експертизи» (20.09.2022 р.). Тому, «новостворені документи ... оцінюватиме вже наступна акредитаційна експертиза» (<https://bit.ly/3t2W3yG>). Попри це варто звернути увагу, що у новому Положенні про забезпечення дотримання академічної доброчесності (05.10.2022 р.), наприклад, згадується Порядок присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук,

затвердженого Постановою КМУ № 1197 від 17 листопада 2021 р., тоді як згадки про Порядок скасування рішення про присудження ступеня вищої освіти та присвоєння відповідної кваліфікації (Постанова КМУ № 897 від 26 серпня 2021 р.) чомусь немає.

Критерій 6. Людські ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень А

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень А

Обґрунтування ГЕР

6.1 Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання

не застосовується

6.2 Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми

Взірцевою є політика щодо залучення висококваліфікованих науково-педагогічних працівників, які мають значні досягнення у професійній діяльності та постійно й системно удосконалюють викладацьку майстерність. Удосконалення змісту дисциплін забезпечується встановленням вимог до викладачів при укладанні контракту, а також при підвищенні кваліфікації, проходженні стажування, у т.ч. закордонного. До потенційних кандидатів висуваються як загальні професійні вимоги, так і додаткові локальні умови щодо процесу викладання на конкретних освітніх програмах.

6.3 Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу

Взірцевою практикою є сформована культура залучення роботодавців до освітнього процесу, яка реалізується у формах: підготовки кейсів на матеріалах компаній та їх обговорення на онлайн-заняттях (компанії Кохан, Дукат, Loreal, British American Tobacco, Raben тощо), тренінгів та лекцій-диспутів із залученням роботодавців (компанії Sirex, Lohika/Cargemini), виїзних занять (компанії «Оболонь», «Рабен Україна»).

6.4 Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців

6.5 Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями

не застосовується

6.6 Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності

Взірцевою практикою є те, що ЗВО всебічно сприяє професійному розвитку викладачів, їх педагогічної майстерності. Зокрема, унікальним є реалізований у КНУТШ проєкт дистанційного навчання «Якісне навчання через якісне викладання», в рамках якого проводиться на постійній основі ком'юніті «KNU professionals».

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень А

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень А

Обґрунтування ГЕР

7.1 Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми гарантують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання

Взірцевим є підхід до формування потужної матеріально-технічної бази, навчально-методичного та інформаційного забезпечення, а також супроводу освітнього процесу. На економічному факультеті створено унікальні коворкінг-простори та креативні центри: аудиторія від GENESIS, фінансова лабораторія Bloomberg та центр Дія.Бізнес.

Підвищенню якості освітнього процесу сприяє значний доробок навчально-методичних праць та наукових напрацювань викладачів ОП, які доступні в електронному форматі на сайті Наукової бібліотеки ім. М. Макимовича. Зразковим є підхід до використання сучасного програмного забезпечення, в тому числі модифікованого викладачем для забезпечення навчання на програмі.

7.2 Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми

не застосовується

7.3 Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дає можливість задовольнити їхні потреби та інтереси

не застосовується

7.4 Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою

Інноваційним підходом є співпраця кафедри та факультету зі спеціалізованою соціологічною лабораторією UNIDOS, що сприяє ефективному виявленню інтересів та потреб здобувачів, а також їх інформаційній та консультативній підтримці.

7.5 Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

не застосовується

7.6 Наявні чіткі і зрозумілі політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

8.1 Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

не застосовується

8.2 Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми

не застосовується

8.3 Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

не застосовується

8.4 Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми

не застосовується

8.5 Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми

Контроль за дотриманням внутрішніх процедур забезпечення якості є недостатнім, зокрема у контексті своєчасності імплементації змін, зумовлених окремими нормативними актами ((Постанова КМУ № 897 від 26.08.2021 р. (<https://bit.ly/32pqO73>)). Зокрема, внутрішня система забезпечення якості не відреагувала на таку рекомендацію ГЕР

після попередніх акредитаційних експертиз. Крім того, вимоги до кваліфікаційного іспиту у ОП не відповідають вимогам розділу VI Стандарту вищої освіти зі спеціальності 051 «Економіка» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти (<https://bit.ly/3DFwgRM>). А Закон України «Про вищу освіту» визначає якість вищої освіти як відповідність умов провадження освітньої діяльності та результатів навчання вимогам законодавства та стандартам вищої освіти, професійним та/або міжнародним стандартам (за наявності), а також потребам заінтересованих сторін і суспільства, що забезпечується шляхом здійснення процедур внутрішнього та зовнішнього забезпечення якості (<https://bit.ly/3IrQJdI>).

8.6 Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

«... Метою акредитації є не лише збирання достовірної інформації про якість ОП та її реалізації, але також надання ЗВО порад із її покращення. Із цієї точки зору виявлені під час акредитації недоліки (слабкі сторони) є приводом для реакції з боку ЗВО; кінцевою метою акредитації є не покарання за недоліки, а відсутність недоліків. Отож, визначаючи, чи певні недоліки обґрунтовують певний рівень відповідності, експерти мають зважити, чи ЗВО свідомий цієї проблеми, чи має він реалістичний план її вирішення, чи він дотримується та спроможний надалі дотримуватися цього плану. Це віддає належне тому, що забезпечення якості, зрозуміле як вчасне усунення недоліків, є насамперед відповідальністю самого ЗВО» (с. 4, <https://bit.ly/3vU8DCq>).

8.7 В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

не застосовується

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень А

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень А

Обґрунтування ГЕР

9.1 Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

9.2 Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін

не застосовується

9.3 Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

Взірцевою практикою є забезпечення повноти публічності та прозорості інформації про ОП на сайті кафедри: переваги освітньої програми, рецензії, відео-звернення здобувачів ОП, опитування стейкхолдерів, умови вступу тощо. Це створює сприятливі умови для підтримки довіри стейкхолдерів до ОП та їх мотивації щодо надання зауважень та пропозицій для поліпшення якості підготовки фахівців.

Критерій 10. Навчання через дослідження

Рівень відповідності (експертна група)

не застосовується

Рівень відповідності (ГЕР)

не застосовується

Обґрунтування ГЕР

10.1 Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності в закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю

не застосовується

10.2 Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень наукових керівників

не застосовується

10.3 Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення й апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо)

не застосовується

10.4 Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо

не застосовується

10.5 Наявна практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються

не застосовується

10.6 Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

не застосовується

3. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків. Заповнення цих полів є обов'язковим у всіх випадках, коли ГЕР погодилася або визначила рівень відповідності критерію В, Е чи F.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Відсутні

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

До початку нового набору здобувачів на ОП у 2023 р.: 1) удосконалити процедуру вибірковості освітніх компонентів таким чином, щоб унеможливити ситуацію, коли певна дисципліна стає обов'язковою; 2) вилучити зі структурно-логічної схеми зв'язки в системі пререквізитів та кореквізитів у контексті вибіркових освітніх компонентів.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

До завершення 2022 р. розробити власні чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, які можуть бути отримані здобувачами в середовищі неформальної освіти. Постійно популяризувати можливості перезарахування результатів навчання, отриманих у інших ЗВО, а також здобуття неформальної освіти, з метою розширення індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів освітньої програми, зокрема й через доведення інформації про такі процедури у силабусах та/або робочих програмах навчальних дисциплін.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Відсутні

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

До початку підсумкової атестації здобувачів у 2023 р. передбачити у освітній програмі, що кваліфікаційний іспит має перевіряти усі результати навчання, визначені Стандартом вищої освіти зі спеціальності 051 «Економіка» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти (<https://bit.ly/3DFwgRM>). До завершення 2022 р. розробити внутрішні процедури виявлення та розгляду фактів порушення академічної доброчесності щодо осіб, яким ЗВО присуджено ступінь вищої освіти та присвоєно відповідну кваліфікацію з урахуванням вимог положень Порядку скасування рішення про присудження ступеня вищої освіти та присвоєння відповідної кваліфікації (пп. 7-8 Постанови КМУ № 897 від 26 серпня 2021 р.).

Критерій 6. Людські ресурси

Відсутні

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Відсутні

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

До завершення 2022 р. забезпечити імплементацію у систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти КНУТШ (V рівень) положень пп. 7-8 Порядку скасування рішення про присудження ступеня вищої освіти та присвоєння відповідної кваліфікації (Постанова КМУ № 897 від 26.08.2021 р. - <https://bit.ly/32pqO73>). До початку підсумкової атестації здобувачів у 2023 р. внести до чинної ОП вимоги щодо кваліфікаційного іспиту, які передбачені у розділі VI Стандарту вищої освіти України зі спеціальності 051 «Економіка» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти (<https://bit.ly/3DFwgRM>).

Критерій 9. Прозорість та публічність

Відсутні

Критерій 10. Навчання через дослідження

не застосовується

4. Додатки

Відсутні

Шляхом підписання цього експертного висновку я підтверджую, що внесені до нього відомості про присутніх на засіданні ГЕР і результати голосування членів ГЕР є достовірними, а експертний висновок було схвалено на засіданні ГЕР так, як його викладено вище.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.

Головуючий на засіданні ГЕР

ВЕЛИЧКО ОЛЕКСАНДР ПЕТРОВИЧ